

Tělocvičná jednota Sokol Liberec I.

Nazdar!

Sokolské souzvuky

č. 1 – leden 2012.
Ročník 2.

„Každý kantor (pozor! i cvičitel nebo činovník Sokola!) na sebe bere závazek – nejenom své žáky něčemu naučit, ale také je vychovávat, nenápadně jim do života naočkovat základní principy etiky a taky základy toho, co biologického jedince povyšuje na člověka a čeho souhrn podmiňuje jeho charakter: občanskou odpovědnost, pevnou páteř, poctivost v práci, toleranci k druhým a tak dál – v neposlední řadě smysl pro humor, který člověku pomáhá překonávat maléry a životní trable....“

Zdeněk Pluhař - „V šest večer v Astorii“

Úvodní slovo

Sestry a bratři!

Je leden – skutečně už začal sletový rok, rok stopadesátého výročí založení Sokola. O vánocích jsme měli dost času vracet se k věcem minulým, uvažovat o věcech budoucích a připravovat se duševně na vše, co budeme muset v letošním roce vykonat, abychom sokolskou a národní budoucnost skutečně připravili!

Závěr loňského roku přinesl k těmto úvahám další podněty spojené s úmrtím prezidenta Václava Havla. Naposledy jsme ho měli možnost vidět (po delším čase) v televizi při návštěvě tibetského Dalajlámy. I když vypadal velmi špatně, asi jsme si nikdo nepřipouštěl myšlenku na to, že jeho dny jsou sečteny a minuty a vteřiny neúprosně odtikávají vyměřený čas.

Odešel člověk, kterému (i přes různé více méně oprávněné výtky) vděčíme za mnoho. Byl to totiž on, který stál v čele revoluce, později nazvané „sametové“ a nic na tom nemění ani konstatování, že světová situace v roce 1989 byla vlivem „perestrojky“ Michaila Gorbačova, připravena daleko lépe na velké změny, než v době tzv. „pražského jara“. Po všech těch zprávách, informacích, emocích kolem jeho úmrtí a rozloučení s ním, nepovažuji za přínosné se k těmto obecně známým faktům vracet.

Zajímat by nás však mělo, kdo vlastně Václav Havel byl a jak ovlivnil a stále ovlivňuje náš osobní život, výchovu našich dětí a v neposlední řadě jak nás fantastickým způsobem reprezentoval v zahraničí. Rozhodně není častým zjevem, aby světově proslulý dramatik byl zároveň dizidentem, politickým vůdcem, organizátorem lidového odporu vedoucího až k revoluci. K revoluci pokojné, později nazývané „sametové“ – ale k revoluci skutečné, jednak politické a jednak také k revoluci hlav a srdcí, tak, jako už tomu bylo nejednou v české historii. Jeho hlas spojoval umění s životem, pravdu s láskou a tolerancí, svobodu s osobní zodpovědností, kladl etiku výše než ekonomiku, zdůrazňoval vzdělání a kulturu, vlastní svobodné myšlení a osobní statečnost v boji za ideály, které vyznáváme.

To samo už stačí, abychom ho zařazovali mezi osoby, které se zasloužily o stát, svobodu a demokracii, to znamená mezi ty, kterým je nutné dobře naslouchat a o jejichž slovech je nutno přemýšlet a snažit se o vlastní názor.

Od závěrečných týdnů roku 1989 uplynulo 21 let. Všichni jsme věděli, že nebudou lehké, ale myslím, že nikdo z nás netušil, kam to povedeme. Spokojení být nemůžeme – a nebudu tu vyjmenovávat všechny důvody, které tuto nespokojenost způsobují a způsobovaly. To vše je obecně známé!

Hektické smutné dny kolem Havlova pohřbu jsou za námi, začíná nový kalendářní rok, měl by to být rok dobré vůle, snášenlivosti a společného úsilí nás všech. Neklesejme na mysli – mezi námi je přece většina slušných a poctivých lidí i několik těch, kteří se přirozenou cestou dostali do popředí a získali důvěru ostatních občanů! Vyhýbejme se nepravdám, lži a klamu – snažme se žít podle morálních zásad vyřčených našimi předchůdci, radujme se ze života a nenechme se nakazit nenávistí a zlem!

Jarina Žitná,
Sokol Liberec I.

Obsah:

Úvodní slovo

Metodika:

Nácvik správného držení těla

Cvičení „na bednu“ a vlastní improvizace

Chcete si zahrát „na lišku“?

Příklady využití náčiní v hodinách R + D a PD

Postavte si iglu!

Nejenom pohybem živ je Sokol!

Minulost a dnešek

Snažte se sami! (soutěž)

Z historie české, z kroniky sokolské

Sokolské osobnosti – Josef Scheiner a Marie Provazníková

Svědomy národa v r. 1969 – Jan Palach

100 let Sokola v Kanadě (pokračování)

Hanba a hrůza 20. století – Osvětim

„...a to je ta krásná země....“

Brno a okolí

Zprávy

Sokolská výstava v Šenově

Masarykovy vatry – obnovená tradice

Festival svobody proti totalitě

Pamětní mince a známka

Prerovský Sokolík

20. říjen 2011 – Čeljabinsk

Závěrečné slovo

Metodika

Nácvik správného držení těla –

Začátečníkům pro poučení, zkušeným pro opakování!

Správné držení těla = podsazená pánev, protažená šíje a hlava v ose těla, pravá a levá polovina těla stejná (shodná).

Vadné držení těla způsobuje nejen bolesti zad, kloubů a hlavy, ale má nepříznivý vliv i na funkce vnitřních orgánů a psychiku člověka – proto bychom měli nácviku správného držení těla věnovat pozornost u všech našich cvičenců a sami jít příkladem. Z poznatků z různých seminářů tištěných i videomateriálu, jsem si ověřila nejdříve na sobě a pak na cvičencích, jak efektivně správné držení těla nacvičit a dosáhnout.

O tyto poznatky se nyní chci podělit s dalšími cvičiteli. Jsem si vědoma toho, že na cvičitelských školách třetího stupně není pro informace tohoto druhu dostatečný časový prostor, takže je noví cvičitelé nutně potřebují průběžně doplňovat, těm zkušenějším by následně uvedený materiál měl sloužit k zopakování, případně i ověření svých vlastních odborných vědomostí.

Dle doc. Veleho má ***podstatný vliv na držení těla způsob dýchání.***

Doporučuje ***udržovat stále ploché břicho i dolní část hrudníku*** – při vdechu dochází k zvětšování objemu do stran a do zad. (nezvětšovat břicho vpřed, „nenafukovat balonek“, jak se, bohužel, ještě často učí!)

Nácvik podsazení pánve.

Podsazená pánev = stažené hýžd'ové svaly k sobě a dopředu, dolní břišní svaly vzhůru k pupku a vzad.

Prohřátí a rozhýbání svalů v oblasti pánve:

ZP – stoj, nebo vzpor klečmo

- kroužení pánve v rovině čelné, boční i vodorovné

Mobilizace pánevního dna:

ZP – stejné

- při nádechu (dále Ná) stahujeme svaly pánevního dna, při výdechu (dále Vý) vyslovujeme ústy „ššš“ – dochází ke kontrakci svalů v podbříšku.

Vlastní nácvik podsazení pánve:

1) ZP – leh skrčmo (možno ráno na posteli)

- s Ná se podívat (bez pohybu hlavy) na kolena. S Vý zatlačit současně chodidla do země a kolena od těla ke špičkám (dojde k nadzvednutí a zpevnění hýždí). této poloze setrvat dva dechové cykly a končit dalším Ná. S Vý zpět, uvolnit celé tělo. Vnímat zmenšení bederní lordozy.

2) ZP - sed roznožmo na židli (napnuté nohy!)

- s Vý současně táhneme paty dopředu a dolů („zafajfkujeme“ chodidla). Výdrž v této poloze – vnímat nadzvednutí hýždí.

3) ZP - stoj – připažit, dlaně na přední stranu stehů

- v Ná tlačit bradu vzad ke krku, s Vý zatlačit stehna do dlaní a chodidla s prsty vzhůru do země. Vnímat stažení hýžd'ových svalů a svalů po stranách břicha (šikmé postranní svaly břicha). V tomto postavení střídavě přenášet váhu z nohy na nohu a chůze vpřed.

Nácvik správného držení hlavy:

Správné držení hlavy = protažená šíje a hlava v ose těla

Mobilizace kloubních spojení:

- a) lebky s krční páteří – kroužení špičkou nosu v čelné rovině, 3x na každou stranu (dlaň před nos a do ní malovat čelné kroužky)
- b) krční a hrudní páteře – kroužení brady ve vodorovné rovině, 3x na každou stranu (skrčit předpažmo, předloktí dovnitř, ruce složit na sebe – malovat bradou vodorovné kroužky na složených rukou)
- c) pletence ramenního
 - horní část trapézového svalu –
pokrčit vzpažmo pravou, předloktí na temeno hlavy, dlaň na levé ucho nebo těsně pod něj, s NÁ tlačit hlavu a dlaň proti sobě
s VÝ uvolnit tlak hlavy a tlakem dlaně úklon hlavy k pravému rameni
Uvolnit tlak, vzpřím hlavy, uvolnit trup. Totéž na opačnou stranu.
 - svaly zadní části šíje –
skrčit upažmo vzhůru, dlaně v týl, spojit prsty. Tlačit zátylek a dlaně proti sobě, lokty tlačit vzad, s VÝ za stálého tlaku hlavy do spojených rukou skrčit předpažmo a tlakem dlaní předklon hlavy, brada se dotkne horního konce hrudní kosti.

Všechna tato cvičení provádět nejlépe v sedu (fixace pánve) po vtažení břicha a fixaci hrudníku. Protahujeme zkrácené svaly v oblasti šíje. (Dle doc. Veleho nutno obnovit po každém uvolnění!)

Vlastní nácvik:

V jakékoliv poloze tlačíme současně bradu vzad (svírá s krkem pravý úhel!) a lokty dolů k bokům.

1) Proti bolestem za krkem

Skrčit předpažmo zevnitř, rukama obejmout krk tak, že palce směřují vpřed a špičky prstů se dotýkají vzadu sedmého krčního obratle. Při NÁ soustředit mysl za krk a zatlačit ho do prstů. Vnímat pocity, které pohyb krku vzad působí.

2) Proti bolestem šíje

Pokrčit předpažmo (jako při psaní u stolu) – při NÁ tlačit lokty dolů (k nohám). Vnímat protažení svalů šíje.

Několik poznámek k provádění výše uvedených cviků:

Pokud není v popisu uvedeno, tak vzdálenost nohou ve stoji, vzporu klečmo lehu je úzce rozkročná. V zaujímaných konečných polohách jednotlivých cviků setrváváme tím déle, čím jsme starší nebo chceme-li dosáhnout většího účinku. Při těchto výdržích dýcháme a plně se soustředíme na vnímání místa protažení nebo napětí (dle doc. Veleho). Cvičit je třeba alespoň jednou denně, ale nejlépe vždy, když máme možnost, dokud se nevytvoří pohybový reflex („vytáhnout hlavu vzhůru!“)

Výdrž a pohodu při cvičení přeje

Eva Trejbalová,

cvičitelka Zdr.Tv. II. třídy a jógy,

Sokol Náchod

Pokračování příště.

Cvičení „na bednu“

Rozhodně ne na švédskou, ale na tu, kterou nosíme na krku.

V dnešní době převládá ve cvičení žen jednoznačně cvičení s hudbou, ať už se jedná o jakoukoliv jeho formu. Toto cvičení má, samozřejmě, nepopiratelné přednosti. Zároveň cvičí velký počet cvičenek, pohyb bez pauz znamená poměrně velké kondiční zatížení, hudební doprovod dodává cvičení emotivnost, oddaluje únavu – atd. Všechny to známe. Negativem ovšem je, že cvičenky dovedou perfektně odezírat pohyb (zvláště když znají cvičitelku i její pohybový repertoár i její gesta), horší je to ovšem s uvědoměným zapamatováním si pohybu a pohybových vazeb a schopností určitý pohyb reprodukovat bez možnosti „opisování“. Vzhledem k tomu, že čas od času vyžadujeme od cvičenek zapamatování např. sletových skladeb, nebo vůbec jakýchkoliv delších pohybových vazeb a jejich reprodukování v různých polohách a různých choreografických celcích – neměly bychom zapomínat právě na cvičení, které posiluje pohybovou paměť a kterému naše cvičenky říkají „cvičení na bednu“. Tady je totiž nutno – i při zvládnutí nesmírně jednoduchých pohybových vazeb – zapojit také mozek a dokázat si vytvořit stereotyp, který dokážeme opakovat v různých podmínkách.

Jak na to:

- 1) Vymyslete si jakoukoliv velmi jednoduchou osmitaktovou vazbu, ve které se vždy dva následující takty opakuji. Pak ji nacvičte se všemi cvičenkami – což nedá v podstatě žádnou práci.
- 2) Rozdělte cvičenky na dvě části! Obě cvičí současně stejné osmitaktí, ale tak, že první polovina začíná prvním taktem vazby, druhá čtvrtým.
- 3) Tentokrát cvičte vazbu ve čtyřech skupinách! První začíná prvním taktem, druhá třetím, třetí skupina pátým, čtvrtá sedmým. Sled cviků v jednotlivých taktech zůstává stejný a stále se opakuje.
- 4) Až dosud cvičily všechny cvičenky čelem k HT, tzn. že na sebe příliš neviděly. Zkuste postavit poloviny čelem proti sobě, nebo později čtyři skupiny do rohů tělocvičny, čelem na střed plochy. Je až neuvěřitelné, o kolik je tento způsob obtížnější.

Příklad jednoduchého - spíš primitivního – osmitaktí.

I.	1 – 2	dva klusové kroky na místě (L, P) – předpažit
	3 – 4	dva klusové kroky na místě (L, P) – upažit
II.	1 – 2	dva klusové kroky na místě (L, P) – vzpažit
	3 – 4	dva klusové kroky na místě (L, P) – upažit
III.	1 -	výkrok levou stranou
	2 -	přinožením pravé mírný podřep (přídup) – mírný hrudní předklon a předklon hlavy – „tlesk“ před tělem
	3 – 4	= 1 – 2 ale opačně
IV.	1 – 4	= III. 1 – 4
V.	1 - 4	čtyři klusové skoky vpřed (L, P, L, P) – oblouky dovnitř vzpažit zevnitř
VI.	1 – 4	čtyři klusové skoky vzad (L, P, L, P) – oblouky dovnitř upažit
VII.	1 - 4	přinožením pravé a hmitem podřepmo stoj – čelné kruhy dolů
VIII.	1 – 4	hmit podřepmo – čelnými kruhy a oblouky dolů připažit
- V celé vazbě hlava stále sleduje pohyb paží.

Dbejte na dodržování přesných poloh a směrů, cvičte bez přestávky několikrát za sebou.

Pokud budete počítat, nebo máte k dispozici klavíristu (což už dnes téměř neexistuje), je to poměrně jednoduché. Pokud cvičíte podle hudby reprodukované, dá určitou práci najít takovou, která má pravidelné osmitaktové frázování.

Asi nejjednodušší je použití country hudby, která většinou toto frázování dodržuje. Přesto však používá vložené takty, opakované refrény, které frázování ruší – a které je nutno respektovat. V tom případě musí zasáhnout cvičitelka a v této části hudby improvizovat potřebný počet taktů – všechny cvičenky se přidají a jakmile se hudba vrátí k pravidelnému frázování, pokračují jednotlivé skupiny v další pravidelné frázi. V podstatě je to jednoduché, ale klade to nárok na cvičitelku, která musí použitou hudbu dobře znát a zasáhnout v pravý čas. Pokud však najdete hudbu absolutně pravidelnou, je to jednodušší pro cvičenky i pro cvičitelku.

Je samozřejmé, že použití právě osmitaktové fráze není a nemusí být pravidlem. Záleží pouze na invenci cvičitelky, která si může cvičení posilující pohybovou paměť vymyslet a použít jakoukoliv hudbu, která tomuto cvičení vyhovuje.

Tato cvičení se většinou hodí do závěru cvičební hodiny, ale nelze mu věnovat příliš dlouhý čas. Výhodnější je vracet se k nacvičenému motivu v závěru několika hodin, při příliš dlouhém opakování totiž cvičenky ztrácejí zájem!

Uvědomuji si, že použití výrazu „cvičení na bednu“ asi není nejvhodnější, rozhodně tuto část programu cvičební hodiny trochu vulgarizuje. Použila jsem ho jen proto, že ho používají samy cvičenky a doufám, že mi to prominete. Rozhodně však proto neztrácí toto cvičení nic ze své důležitosti a potřeby.

Opak – vlastní improvizace

Hodí se také pro krátkou pohodovou chvilku na konci cvičební hodiny.

Tentokrát cvičenky nic neučíme, nenutíme je k určitému, předem připravenému pohybu, ale naopak! Použijeme melodickou a známou hudbu a necháme cvičenky „vrtět se“ podle svého volně po ploše.

Některé cvičenky právě tady mají potíže, protože se ostýchají vlastní pohyb improvizovat. Tento ostych však rychle ztratí, pokud se stávají členkami větších celků. Takže při zastavení (přerušení) hudby velíme „dvojice“, „trojice“, „čtveřice“, „osmice“ a podobně. Cvičenky pak vytvářejí skupinu s určeným počtem členů a pokračují v pohybu společně. Útvary je třeba měnit často, ale přesto jim musíme dopřát dostatečný čas na vlastní projev. (Pohyb ve skupinách obvykle diriguje některá z aktivnějších cvičenek, ale to by nemělo vadit!) Výhodné je zvětšovat počet cvičenek ve skupině, třeba až do spojení všech do jednoho celku a pak zase skupiny zmenšovat.

Samozřejmě, že i tady není možno tuto činnost dělat příliš dlouho, ale je to činnost, která vzbuzuje dobrou náladu a závěr cvičení je uvolněný a radostný.

Záleží jen na cvičitelkách, jak budou podobné aktivity do svých hodin zařazovat. V každém případě to je zpestření používaného zásobníku cvičení a rozhodně se této činnosti nemusíte bát.

Hodně úspěchů!

Jarina Žitná

Sokol Liberec I.

Chcete si zahrát „na lišku“?

Pro inspiraci při pobytu v přírodě

Rádiový orientační běh

Rádiový orientační běh (ROB) se na území České republiky objevil počátkem padesátých let. V mnoha radioklubech si členové zpestřovali klasickou technickou činnost a navazování spojení jednoduchými soutěžemi v hledání vysílačů v terénu. První oficiální závody se uskutečnily 14. června 1959 v Praze. V „Honu na lišku“ byl v terénu ukryt pouze jeden vysílač v pásmu 3,5 MHz. Skutečný rozmach nastal v šedesátých letech, kdy se začaly konat pravidelné soutěže v pásmu 3,5 MHz i 144 MHz. Vyhledávání „lišek“ bylo dáno pořadím a na každou „lišku“ byl dán časový limit.

Zcela nový rozměr získal rádiový orientační běh v osmdesátých letech, kdy pravidla doznala několik zásadních změn. Výrazně se posílil běžecký charakter závodu a na vrcholných závodech se začaly používat speciální mapy pro orientační běh. Tím se podstatou i charakterem přiblížil rádiový orientační běh klasickému orientačnímu běhu.

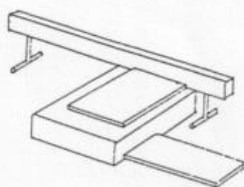
Co je rádiový orientační běh

Rádiový orientační běh je sportovní odvětví, ve kterém se spojuje technická činnost s přijímačem, orientace v terénu za pomoci buzoly a mapy a náročný pohyb závodníka v terénu. Je to druh běžeckého závodu v terénu, při němž závodník samostatně za pomoci zaměřovacího přístroje, buzoly a mapy vyhledává v libovolném pořadí v terénu ukryté kontroly – vysílače. Soutěží se ve dvou různých pásmech – v pásmu 3,5 MHz (o vlnové délce 80m) a v pásmu 144 MHz (o vlnové délce 2m). V závodním prostoru vymezeném mapou je umístěno pět vysílačů, které vysílají v intervalech 12 sekund, 30 sekund nebo 60 sekund Morseovou abecedou kódy MOE, MOI, MOS, MOH, MO5, šestý vysílač vysílá nepřetržitě kód MO a má za úkol navést závodníka na cíl. Úspěšnost závodníka se hodnotí podle počtu nalezených vysílačů a dosaženého času, při čemž každá kategorie má předem určen počet a čísla vyhledávaných vysílačů a časový limit, ve kterém má možnost závod dokončit, aby byl hodnocen. Pořadí vyhledávaných vysílačů a trasu postupu mezi jednotlivými kontrolami si volí závodník sám (s výjimkou diváckých kontrol u moderních disciplín jako sprint a štafety).

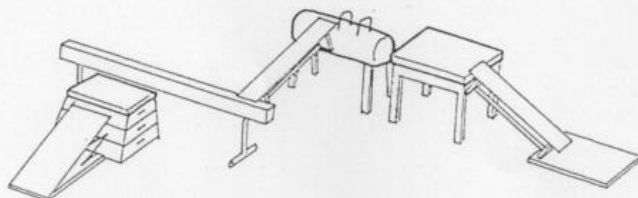
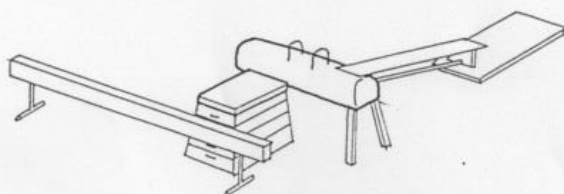
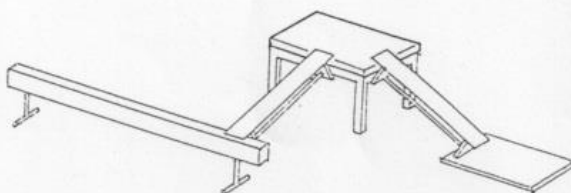
Eva Krejčová (možnost dalších informací!)
Sokol Turnov

Příklady využití nářadí v hodinách R+D a PD

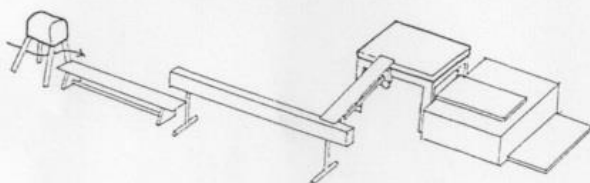
Několik příkladů zapojení kladiny do sestav s ostatním nářadím:

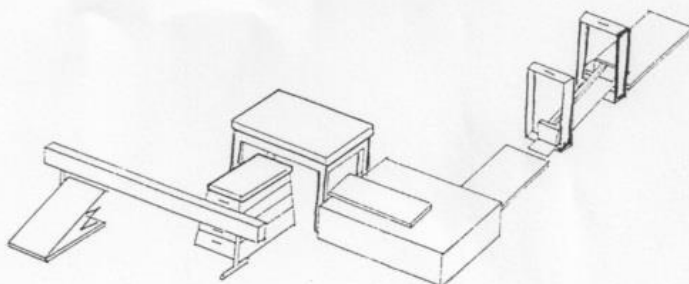
pro výstup na kladinu
volíme nářadí, které
máme k dispozici

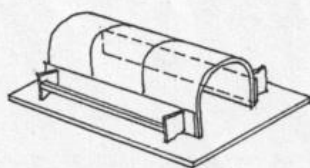
mezeru mezi koněm
a stolem (přip. švéd.
bednou) přizpůsobí-
me schopnosti dětí
„strachová situace“

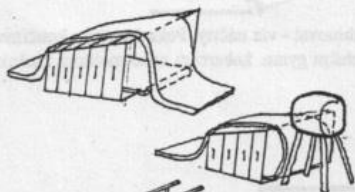
lavičky v sestavách
může dítě přecházet
různými způsoby
nejmenší děti seska-
kují se stolu ze sedu

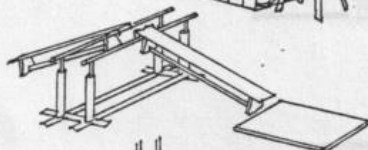
obrácená lavička v této
sestavě zajišťuje stabili-
tu obou spodních dílů
švédské bedny

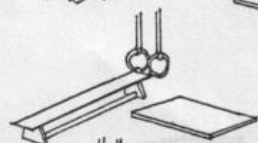
tunýlek můžeme postavit také z laviček a žíněnek,
lavičky pokládáme na gymn. koberec.

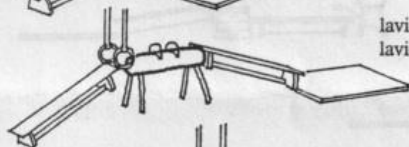
položená švédská bedna zpevněná žíněnkou a překrytá
gymn. kobercem může sloužit jako překážka nebo k ná-
stupu na jiné nářadí

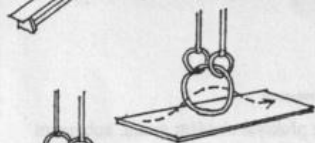
bradla, dvě lavičky, žíněnka
zvýšená opatrnost při přechodu mezi lavičkami - nutná
dopomoc rodiče i cvičitelky

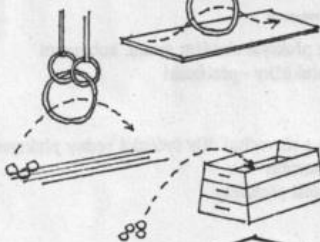
lavička zavěšená do kruhů (nizko nad zemí), žíněnka,
dalšího cvičence použijeme na lavičku až po seskoku
předchozího - nebezpečný rozměr lavičky

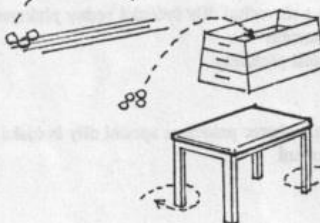
lavička zavěšená do kruhů (k výstupu), kůň nebo koza,
lavička na sjezd, žíněnka

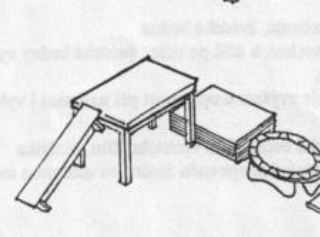
obruč zavěšená do kruhů těsně nad žíněnkou slouží
k prolézání

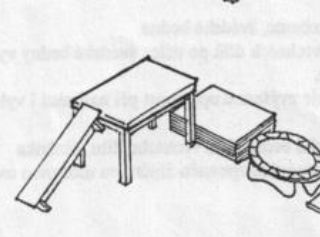
obruč zavěšená do kruhů výše slouží k prohazování míčků

míčky můžeme házet také do otevřené švédské bedny nebo
do obráceného stolu

stůl
obíhání kolem nohou stolu jednotlivě i v zástupech (možno
využít k závodivým hrám)

lavička, stůl, duchna, trampolínka, žíněnka
přechod a seskoky s dopomocí a nadlehčením

Postavte si iglú.

Pokud to jenom jde a zima dovolí, stavíme s dětmi iglú. Ted' už ne proto, abychom v něm přespali, ale pro radost. Práce je organizovaná a probíhá stejně tak jako na každé pořádné stavbě. Máme výrobce cihel, dopravu, montážní skupinu a fasádníky. Stavíme přímo uprostřed města.

Výroba cihel:

V nadmořských výškách do 500 m n/m se těžko hledají závěje, z kterých by šlo vyřezávat kvádry. Proto máme ruční výrobu cihel do forem. K tomu nám slouží například velké plastové krabice, od kostek lega. Kvalita sněhu musí být shodná se sněhem na stavbu sněhuláka, tedy sníh lepkavý. Pro plynulost výroby je vhodný větší počet forem. Sníh zpracováváme v kruhu kolem stavby, aby doprava nebyla příliš namáhavá.

Doprava cihel

Vzhledem k tomu, že se nejedná o nadměrný náklad, vše probíhá ručně. Na přepravu je možné použít i plastové boby. Cihly se dopravují ve formách a vyklápí se až v místě určení.

Vlastní stavba:

Pro stavbu iglú si udusáme kruh přiměřené velikosti. Po okraji s mírným náklonem do středu. Cihly pokládáme naplocho a jejich kraje mírně sesekneme, aby pěkně dosedaly do sebe a kopírovaly kruh. Případné škvíry a nepřesnosti doplňujeme a pěchujeme sněhem. Po položení první řady opravíme plochu pro pokládání dalších cihel – vždy mírně zvětšíme náklon do středu. Uvnitř kruhu pracují dva lidé. Ti sesazují sněhové kvádry a spárují iglú zevnitř. Vždy dokončíme řadu, začistíme spáry a jdeme na novou. Nové kvádry klademe přes spáry, tak jak u klasického cihelného zdiva. Pokud dobře klopíme, dostává stavba krásný tvar, otvor nahoře se zmenšuje a na každou vrstvu je potřeba méně cihel. Vlastní zaklenutí děláme zpravidla zaklíněním několika kvádrů. Ty jsou po svém položení osekány do patřičného tvaru a zespoda dolepeny vrstvou sněhu. Před vlastním zaklenutím zpravidla jeden ze stavitelů, co je uvnitř iglú, prchne proraženým otvorem, který pak slouží jako vchod.

Pár postřehů na závěr

I když se pracuje s mokrým sněhem, nemusíte být zákonitě celí mokří. Dobré oblečení a boty, něco na zub a náhradní rukavice na závěr, se při každé stavbě hodí. Nepřeceňujte svoje síly, velké iglú = hodně času. Pro každého může být stavba iglú jinak obtížná, nezapomeňte i odpočívat, třeba u termosky s teplým pitím. Na druhou stranu, když budete chtít odpočívat co chvíli všichni, nic nepostavíte. Stavte iglú v místě, kam nemůže sluníčko, déle vám pak vydrží. Když je hotovo, vezměte si dovnitř na sednutí podložku, zapalte si svíčky a chvíli poseďte. Rozhodně svoje první iglú nejezděte stavět do divočiny. Pevná základna s možností ústupu do tepla a sucha je k nezaplacení.

Jan Lukášek, Sokol Třebíč

Nejenom pohybem živ je Sokol

Minulost a dnešek

Dnes je pravidlem, že to co bylo v minulosti se přežilo, a důležitá je jen budoucnost, ovšem něco z minulosti se vždy vrací, vždy poprvé a naposled, pokaždé je to v jiné době, s jiným „kabátem“, ale jde o totéž. Takovým fenoménům říkáme ve filosofii počátky, protože je chceme odlišit od začátků, které se opakují a jsou stále stejné. Počátky se počínají, tzn. rodí se, proto jsou vždy originální, jako je tomu s narozením člověka. Začátky jsou jen příčinami účinků, jsou jen vyjádřením příčinných vztahů, nic víc. To, co se v každé době rodí znovu a znovu a vždy poprvé, je idea, z níž prýští smysl života společenského, z níž vyvěrá spravedlnost a pravdivý vztah ke světu. K takové ideji patří i ta sokolská. Ale i idea sokolská se v každé době musí narodit poprvé a naposled, aby byla pramenem rozhodování a víry ve spravedlivou společnost.

Všimněme si citátu dole: Generál Štefánik mluví k vojákům na Sibiři : „Víte, že v naší armádě jsou zastoupeny všechny strany. Bylo by přirozené, abych se vrátil domů. Měl jsme v Itálii třicet tisíc disciplinovaných vojáků, jsem churav a přece jedu k vám. Nepřišel jsem hledat slávy ani za kariérou. Tu jsem mohl mít v Praze, kde jsem se mohl dát oslavovat. Proč jsem přijel? Když svět přestává věřit našemu vojákovi, tzn. že je zde cosi nezdravého. Přišel jsem, poněvadž vám věřím a chci pomoci v té nemoci, do které jste upadli. Řeknu vám své stanovisko. Československá republika jest skutečností, poněvadž všichni, my zde i doma, byli jsme jednotni. Vydobyli jsme si úcty Evropy, neboť na třech frontách nám spojenci umožnili bojovat za ideu svobody, nejen za svobodu Čech, nýbrž za myšlenku svobody vůbec. Máme tudíž povinnost hájit svobody, kde je toho třeba. My nesmíme upadnouti v úzce šovinistické stanovisko, nýbrž milovati lidstvo v našem národě. Úkolem člověka je čistota duševní, snaha, aby světlo, kde byla tma, aby bylo teplo, kde byla zima.“ Tato slova jsou uveřejněna v časopise Naše revoluce. Roč. II., sv. 1, vyd. Československá obec legionářská v Praze, s. 81 Štefánikova řeč směřovala k našim vojákům na Sibiři nedlouho poté, co byla ustavena naše republika. Vojáci chtěli domů, ale museli ještě něco splnit vůči spojencům, vrátili se domů až po sedmi letech cestováním přes USA či jižní cestou přes Itálii. O pár řádek dále Štefánik říká: „Wilson se vyslovil, že naše akce na Sibiři je jedna z nejkrásnějších událostí této války.“ (Tamtéž, s. 81) Toto je tedy minulost Čechoslováků a jaká je přítomnost? Vyjímáme z práce „Společnost nevolností“ filosofa Václava Bělohradského: „Dnes kolem vládnou ekonomové a právníci. Kdo jsou to ekonomové? Václav Bělohradský se vyslovil velmi tvrdě: „Po roce 1989 jsme my, evropští liberální intelektuálové svěřili lehkomyšlně (nostra maxima culpa) úkol položit na náš stůl předměty k popisu nejnebezpečnějším idiotům minulého století – ekonomům; zahalení v umělé mlze svých matematických formulí – nepopisují svět, ale arogantně přikazují, co má pro nás světem být.“¹ To je naše největší vina (nostra maxima culpa). Co vidí kolem sebe? Zahlédnou v lesku zlata pravdu bytí, nebo jsou schopni tam vidět jen cenu zlata na trhu, komoditu? Samozřejmě ve všem vidí jen to druhé. Proto posvátné kolem sebe nezahlédnou. Vše se promění na předměty – objekty karteziánského typu k využívání, k pragmatičnosti. Nic jiného ani vidět nemohou. A tito lidé vládnou nad naší planetou. Tento odsudek je určitě velmi tvrdý, bohužel je na něm mnoho pravdy. Vidět svět jen očima „má dáti dal“ je prostě závažná chyba. V podstatě jde o prodloužení základních intencí Karla Marxe, vždyť on to byl, který chtěl řešit problémy celé společnosti prostřednictvím ekonomických změn. Nemůže to být jen člověk, který vyznává zisk za

nejvyšší hodnotu, kdo rozhoduje o bytí všech lidí. Svět není podsunutý obraz fiskálních pohybů, jak nás o tom denně přesvědčují zprávy v médiích. Štefánik říká vojákům na Sibiři: „Budu mluvit přímo, budu jednat pevně. Být silným neznamená však být násilným, síla neznamená brutalitu.“ (Srov., tamtéž, s. 80.) Kdo zná rozdíl mezi silou a násilím lépe než sokolové? Kdo byli tito vojáci na Sibiři v době první světové války?

Většinou to byli sokolové. Dnešní člověk pocituje realitu jako zdroj násilí. Nemůže se bránit ekonomickým rozhodnutím, která se dají vždy logicky odvodit a dovodit správnými čísly. Číslům v tomto ohledu už věří málokdo.

Je zase doba, kdy budeme potřebovat žít z ideje, nikoli jen z trhu a jeho zákonitostí, anebo se mýlím?

Anna Hogenová

Literatura: Bělohradský V. Společnost nevolnosti . Praha: Slon, 2009,s. 106

Snažte se sami!!

Soutěž – seřad'te správně dvojice!

1)Eduard Haken	A) Johana z Rožmitálu
2)Karel IV.	B) Josefina Bauharnaisová
3)Edward Beneš	C) Kateřina Turecká
4)Karel Heger	D) Marie Glázrová
5)Emil Zátopek	E) Hana Oličová
6)Josef Odložil	F) Karolina Světlá
7)Jan Neruda	G) Kateřina z Ludanic
8)Božena Němcová	H) Naděžda Krupská
9)Petr Vok	I) Scarlet O'Hara
10)Přemysl Otakar	J) Barunka Panklová
11)Jindřich Fugner	K) Blanka z Valois
12)Napoleon Bonaparte	L) Věra Čáslavská
13)Vladimír Uljanov	M) Zdenka Procházková
14)Rhet Butler	N) Kunhuta Uherská
15)Jiří z Poděbrad	O) Dana Ingrová

Výsledky najdete v tomto čísle časopisu!

Z historie české, z kroniky sokolské...

- 1.1.1862** se narodil Dr. Jindřich Vaníček, legendární náčelník ČOS v letech 1892 – 1926 (34 let!)
- 1.1.1942** zemřel v New Yorku Jaroslav Ježek, hudební skladatel, spolupracovník Jana Wericha a Jiřího Voskovce
- 4.1.1874** se narodil Josef Suk, hudební skladatel, autor sokolského pochodu „V nový život“
- 7.1.1990** počátek obnovy České obce sokolské
- 9.1.1890** se narodil Karel Čapek, spisovatel, novinář, dramatik
- 10.1.1996** zemřel Jaroslav Seifert, básník, nositel Nobelovy ceny míru za literaturu v roce 1984
- 11.1.1932** zemřel Dr. Josef Scheiner, starosta ČOS a Svazu slovanského sokolstva
- 11.1.1991** zemřela v USA ve věku 100 let Marie Provazníková, náčelnice ČOS v letech 1931 – 1948. Urna s jejím popelem převezena do sokolského hrobu v Krematoriu v Praze – Strašnicích.
- 14.1.1854** se narodil Vojtěch Hynais, malíř, tvůrce opony Národního divadla v Praze
- 14.1.1896** se narodil Karel Svolinský, malíř a grafik, autor mnoha sokolských plakátů
- 19.1.1969** zemřel student Jan Palach. Upálil se v Praze na protest proti okupaci naší země vojsky Varšavské smlouvy
- 23.1.1997** zemřel Alois Hudec, velký Sokol, olympijský vítěz, nejúspěšnější český gymnasta
- 25.1.1833** se narodil Josef Barák, spoluzakladatel Sokola, novinář, buditel a vlastenec, autor sokolského pozdravu „Nazdar“
- 28.1.1930** zemřela Ema Destinová, slavná česká pěvkyně
- 29.1.1933** byla v Národním muzeu odhalena busta zakladatele Sokola Dr. Miroslava Tyrše od sochaře J. Mařatky – dar prezidenta T. G. Masaryka Sokolu při IX. sletu Praze
- 31.1.1903** založen Sokol v Londýně

Jarka Tůmová
Sokol Říčany - Radošovice

Sokolské osobnosti -

Josef Scheiner

11. ledna uplyne 80 let od úmrtí jedné z velkých postav sokolské historie.

Josef Scheiner se narodil 21. září 1861 v Benešově jako syn advokáta, vystudoval advokacii a celý život věnoval sokolské práci. Začal jako žák v sokole Pražském, stal se cvičitelem, spolupracovníkem dr. Miroslava Tyrše, po něm redigoval 32 let časopis Sokol. Vydal Tyršův životopis a napsal dějiny sokolstva za prvních 25 let.

Zasloužil se o založení České obce sokolské, která vznikla spojením žup, v r. 1896 se k ní připojila Moravskoslezská obec sokolská a župa Dolnorakouská. Původně se nazývala Svaz česko – slovenského sokolstva. Scheiner se stal jejím jednatelem, později místostarostou.

Jako starosta Sokola Pražského (zvolen r. 1898) zavedl cvičitelské kurzy a pro jednotu získal budoucího náčelníka br. Jindru Vaníčka. V r. 1906 byl zvolen starostou ČOS. Ta se pod jeho vedením rozrostla do 52 žup s 3131 jednotami a 700 000 členy!!!

Jeho zásluhou byl v r. 1896 ustaven Svaz československého sokolstva pro Čechy, Moravu, Slezsko a Dolní Rakousko. Zasloužil se o první mezinárodní styky s Francií v r. 1888. O rok později se sokolské družstvo zúčastnilo mezinárodních závodů v Paříži.

Jeho zásluhou vznikl r. 1908 Svaz slovanského sokolstva – spojoval Sokol v českých zemích, Slovinsku, Polsku, Bosně – Hercegovině, Černé Hoře, Srbsku, Chorvatsku, Bulharsku a Rusku. VI. všesokolský slet v r. 1912 byl vyhlášen za Slet slovanského sokolstva. V r. 1909 vedl výpravu ČOS do Ameriky, ve stejném roce uvedl ČOS do Mezinárodního tělocvičného svazu, kde nás přes 40 let zastupoval. V r. 1924 byl zvolen místostarostou Mezinárodní tělocvičné unie (FIG).

Stal se spolutvůrcem sokolské ideje. Zasloužil se o vznik a organizaci cílené vzdělavatelské práce v ČOS. Její základ byl součástí rezoluce I. valného sjezdu ČOS v září 1895 a br. Scheiner byl i v čele vzdělavatelského sboru ČOS.

Významnou roli sehrál v době I. světové války, kdy stál v čele ČOS a sokolského odboje. Byl členem Mafie, za což byl dva roky vězněn. Podporoval Masaryka a zahraniční odboj. Masarykovi dal k dispozici sokolskou pokladnu. Sokolové se stali základem naší zahraniční armády – legií ve Francii, Rusku a Itálii.

28. října 1918 vytvořili sokolové pod jeho vedením strážní oddíly, které udržovaly pořádek. V r. 1919 tvořili sokolové základ tzv. Pluku stráže svobody. To byly oddíly dobrovolníků osvobozující Slovensko od maďarské intervence. (Mimochodem, tenkrát byl vyhlášeny dobrovolné sokolské odvody. Během týdne se přihlásilo – dobrovolně!!- 85 tisíc mužů!!)

Po válce v r. 1918 se stal br. Scheiner velitelem čs. branné moci. Byl přední osobností před i při vzniku Československa, zasloužil se i zařazení sokolstva do rozvíjení svobodného státu.

V r. 1931 oslovil Josefa Scheinera prezident T. G. Masaryk: „*Nejednou jsi mně říkal, jak Sokolem a sokolováním se celý habitus našeho národa pěkně a prospěšně pozměnil. Na tom máš vedle tvých předchůdců a spolupracovníků pěkný kus zásluhy!*“

To je ocenění z úst nejpovolanějších!

Převzato a upraveno z článku br. Miloše Janaty
ve Zpravodaji župy slovácké „Sokol v kraji T. G. Masaryka“
listopad 2011.

Legendární náčelnice -

Marie Provazníková

Osobně jsem se s ní setkala pouze jednou – a to ještě z povzdálí. Byla jsem totiž ve velkém shluku dorostenek, které cvičily na XI. sletu v r. 1948 ještě v závěru na tzv. „sletových dožínkách“. Byl skutečně konec těch krásných dní plných radosti a žádné z nás se nechtělo domů. Chytily jsme sestru Provazníkovou na nástupišti, zvedly ji na ramena - každá z nás se jí chtěla alespoň dotknout. Ona sama byla ve tváři poznamenaná sluncem temně fialová rozčilením, byla to její poslední slavná akce doma jako náčelnice ČOS, teď už ji čekal pouze exil, což jsme my, mladé holky, na štěstí nevěděly.

Naše druhé setkání bylo naprosto odlišné. V lednu 1991 se mi přihodila neuvěřitelná věc – stala jsem se její nástupkyní ve funkci náčelnice ČOS. V ten samý měsíc sestra Marie zemřela v emigraci ve Spojených státech a její urna byla převezena do Prahy. Na chodbě Tyršova domu jsem potkala bratra Žižku, který mi stroze oznámil: „Přivezli Provazníkovou. Rozloučení bude na malém nádvoří TD, (kde je dnes památník sokolských obětí za druhé světové války) – mluví náčelnice“.

Zdálo se mi symbolické, že vydržela a dožila se plného sta let a dočkala se obnovení Sokola doma ve vlasti. Na smuteční tryzně v TD hrálo kvarteto nějakou skladbu Bohuslava Martinů, recitoval herec Miroslav Doležal, člen Národního divadla a za všechny se se svou náčelnicí rozloučila poslední žijící členka jejího náčelnictva, sestra Zdena Srdínková a já. Pro mne to nebyl lehký úkol – nejen těch několik pronesených slov, ale především obrovská tíha zodpovědnosti, která padala na moji hlavu.

Zdůrazňovat, kdo byla Marie Provazníková a co všechno pro Sokol znamenala, je asi na těchto stránkách zbytečné. Raději snad uvedu několik jejích myšlenek, které napsala v USA v r. 1985 – ještě než mohla tušit, že se přece jenom bude moci vrátit domů, kam patří.

„Chceme-li se nazývat Sokolem, musíme pořád mít na mysli, co je účelem Sokola. Vychovávat národ. A jenom dokud budeme mít ideu, dotud se můžeme nazývat Sokolem. A ovšem musíme to dělat tělocvikem dobrým a ne ledajakým. A abychom dělali dobrý tělocvik a dobrou ideu, musíme vychovávat od dětství tělesně, duševně i mravně. Všechno co v Sokole děláme, musí mít toto výchovné zaměření. K tomu potřebujeme cvičitele.....“

“Sokol stojí a padá s cvičiteli. Když nemáme cvičitele, nemůžeme mít Sokol. Rozdíl je v tom, že Tyrš založil Sokol ne jako spolek tělocvičný, ale jako spolek výchovný, který používá tělocvik k výchově člověka, celého člověka. Nejen jeho těla. Člověk je nedělitelný celek – tedy k výchově člověka celého, jeho myšlení, jeho cítění, jeho jednání a jeho schopností. Jakmile se vzdáme výchovného úsilí, není to už Sokol. Je to tělocvičný spolek, jakých je spousta“.

„Tyrš chce vychovávat člověka nejenom jako jednotlivce, nejenom pro něho samého, ale také jako člena lidské společnosti. Jako jednotlivci nejsme nic a nedokážeme nic! Jenom v celku, jenom spoluprací něco dokážeme“.

Marie Provazníková zemřela v USA 11. ledna 1991. V čele ženských složek Sokola stála v letech 1931 – 1948.

Jarina Žitná

Svědomy národa v r. 1969 – Jan Palach.

Student, který se nijak podstatně nelišil od spolužáků a kamarádů na základní škole, na gymnasiu i na vysoké škole. Stala se z něho oběť, hrdina, bojovník za pravdu a demokracii, symbol. Bez ohledu na to, že nebyl sám, byl první a jeho jméno se stalo voláním po svobodě.

Narodil se 11. srpna 1948 ve Všetatech, okres Mělník. Jeho problémy během studia byly zaviněny tím, že otec byl živnostník – vynikající cukrář. Svůj zájem o historii českého národa přenesl na svého syna a seznamoval ho s myšlenkami i jmény významných českých mužů, jejichž hlas se stal vůdčí silou pozdějšího zápasu za svobodu.

Bohužel, otec zemřel, když bylo mladému Janovi teprve třináct a jeho místo zaujmul dědeček. S matkou a o sedm let starším bratrem Jiřím žili společně ve Všetatech, odkud dojížděl do gymnasia na Mělníce.

Na základní škole ani na gymnasiu sice nijak nevynikal, ale měl rozsáhlé vědomosti a spolužáci si ho vážili a měli ho rádi. Toužil studovat historii na filosofické fakultě ÚK. Příjímací zkoušky složil dobře, ale pro svůj původ nebyl přijat. Nakonec začal studovat na Vysoké škole ekonomické, ale po roce se mu podařilo přestoupit tam, kam ho srdce táhlo, tedy na filosofii.

Chtěl poznávat svět a tak hned v r. 67 se zúčastnil studentské brigády v SSSR. Byla to zřejmě dost tvrdá zkušenost, která formovala později jeho vnitřní přesvědčení a tvrdé postoje k událostem, které se řídily republikou. V Rusku vyvolal vzpouru českých studentů – požadovali zkrácení pracovní doby a vylepšení stravování. Vzbouřenci měli úspěch.

Pražské jaro se svou ideou velkých společenských změn požadovaných národem bylo pro mladého a nadšeného idealistu přímo zjevením. Tím hůř na něj dopadla tvrdá realita – okupace republiky armádami Varšavské smlouvy. V srpnových dnech byl doma ve Všetatech, ale okamžitě odjel do centra dění, do Prahy.

V 68 roce stihl ještě studentskou brigádu ve Francii a měl tady možnost srovnání se zážitky ze Sovětského svazu.

První období násilné okupace země se vyznačovalo prudkými protesty obyvatelstva, které vyvrcholily v obrovské manifestaci 7. listopadu 1968 – lid této země žádal plnou národní samostatnost. Manifestace ovšem odporovala tehdejší skutečnosti a požadavkům „spojenců“ a byla policií násilně rozehnána.

V dalších měsících se zdálo, že vše je ztraceno, obyvatelstvo upadalo do letargie a malomyslnosti. Snad právě to byl důvod následného neuvěřitelného činu Jana Palacha.

16. ledna 1968 vzplanula v hořejší části Václavského náměstí první živá protestní pochodeň – Jan Palach se polil hořlavinou a zapálil. Měl to být protest proti násilné okupaci a následujícím ústupkům režimu. Vážně popálený Jan byl převezen na kliniku plastické chirurgie, kde 19. ledna zemřel. Něco takového republika a Evropa ještě nezažila – Palachův čin obrátil pozornost celého světa k událostem v Československu, ale protest jednoho mladého člověka – i když tak neuvěřitelný a v západní kultuře neobvyklý – vzbouřil sice ve světě bouři nevole, ale to bylo všechno. Opět se opakoval známý fakt, že pokud si malý národ nepomůže sám, na pomoc západu spoléhat nemůže.

I když zprávy o posledních dnech života Jana Palacha i úvahy o tom, že nebyl sám, ale že byl vylosovanou první živou pochodní, se dost různí, známá jsou slova, která byla jeho posledním poselstvím vyřčeným v nemocnici: „Můj čin splnil účel. Ale ať už to nikdo neudělá. Ať se ty studenty pokusí zachránit, aby celý život zasadili za splnění našich cílů. Ať se přičiní živí v bojích!“

20. ledna se konala v Praze obrovská manifestace – průvod pochodoval z Václavského náměstí přes Můstek, Prašnou bránu, Revoluční a Dlouhou ulicí k Filosofické fakultě. V aule fakulty

byly zastaveny hodiny – ukazovaly přesný čas, kdy Jan zemřel, 15. 30. Pohřbu se zúčastnili a v projevech se k nastalé situaci a neuvěřitelnému činu mladého studenta se vyjadřovali představitelé fakulty, studentů, dělníků i politiků.

Vlastní pohřeb se konal 25. ledna – stal se opět celonárodní manifestací proti okupaci. Jan Palach byl pohřben na Olšanech, ale ani po smrti neměl klid. Režimu vadilo, že se jeho hrob stal poutním místem občanů naší země. Roku 1973 byl hrob otevřen, tělo Jana Palacha zpopelněno a urna odvezena domů do Všetat. Na Olšany se vrátila teprve roku 1990.

Bohužel, tím celá věc nekončila. Rozhodně neskončila okupace a pozdější normalizace, která udržela naše národy další nekonečné roky v totalitním režimu komunistické strany, neskončily však také protesty dalších obětí. Jana Palacha následoval Josef Hlaváč, Miroslav Malinka, osmnáctiletý Jan Zajíc, student průmyslovky v Šumperku, Evžen Plocek, čtyřicetiletý technický úředník, delegát ilegálního Vysočanského sjezdu KSČ a Jana Nacházlová, která však použila plyn. K obdobným protestům v té době došlo i v Polsku, na Ukrajině, v Maďarsku a Lotyšsku.

Faktem zůstává, že způsob protestu Jana Palacha a dalších obětí je v západní kultuře něčím neobvyklým. Dalším faktem je, že památka všech těchto statečných byla totalitním režimem plánovitě potlačována a umlčována, což se nepodařilo! Bohužel, dnes se tyto – s hlediska historického vývoje světa – nedávné události dostávají do pozapomenutí a různě jsme se mohli přesvědčit, že řadě mladých lidí Palachovo jméno nic neříká. Je to smutný fakt, tím smutnější, že vede k národní lhostejnosti a až k pohrdání vlastním národem a vším, co tvoří jeho kulturu. V materiálech o Janu Palachovi na internetové wikipedii můžete najít článek s názvem „Neměl Jan Palach raději emigrovat?“ Pisatel, označovaný jako Ross- Hedviček tam píše doslova: „Nestojí za to dát život za zemi, která to nikdy neocení, za národ, který to neprobudí, za stát, který o to jednoduše nestojí!“ Při čtení této nehoráznosti mne napadlo – copak má člověk dělat jenom to, co někdo jiný ocení a ohodnotí? Úkolem člověka by mělo přece být dělat to, co je potřeba, ze své vlastní vůle a především proto, že je to správné a potřebné! Hodnocení, eventuálně odměna, mohou být příjemným a milým pohlazením lidského ega, ale nemohou dost dobře být důvodem, proč určitou práci konáme, proč bojujeme za myšlenky a práva svoje i našich bližních! Pokud to tak někteří z nás cítí – je to smutné a, bohužel, asi to nepřináší pocit vnitřního uspokojení, které každý z nás potřebuje.

Osobně nepokládám způsob protestu, který použil Palach a ostatní za nejšťastnější! I když budí hrůzu a obdiv u obyčejných, normálních lidí, ti, kteří by měli být nejvíce otřeseni, tedy politikové, diktátoři, okupanti zůstávají klidní! Uvědomují si totiž dobře, že i když podobný čin otřásá svědomím lidstva, jim to vlastně ublížit nemůže. To se musí udělat jinak a nesmí to být pouze činy několika výjimečných osobností věřících v ideály! Právě teď mne napadlo, že i tady lze použít známé sokolské heslo: „Jedinec nic, celek vše!“ Co nedokážeme dohromady, prostě nebude!! I malá práce a malé vítězství jsou vítězství!

A tak končím slovy Jana Palacha: „Člověk musí bojovat proti tomu zlu, na které právě stačí!“

28. října 1991 obdržel Jan Palach in memoriam řád Tomáše Garigua Masaryka I. třídy – za zásluhy o demokracii a lidská práva.

Jarina Žitná,

Použitá literatura – internetové stránky wikipedie z 12. 6. 2005

Pokud chcete vědět víc uvádím internetovou adresu, kde můžete doplnit svoje vědomosti:

<http://cs.wikipedia.org/wiki/JanPalach>

Doporučuji článek Palachova spolubydlicího Jana Hlaváče: „Bydlel jsem s Palachem“.

Sto let Sokola v Kanadě

(Pokračování z listopadového čísla)

Od roku 1932 se čile rozvíjel styk kanadského sokola s Československou obcí sokolskou, kromě účasti na sletech se v roce 38 zúčastnili kanadští cvičitelé také týdenní cvičitelské školy v Tyršově domě.

Tento vývoj násilně přerušila druhá světová válka. Kanadské sokolstvo tehdy plně podporovalo úsilí čs. exilové vlády v Londýně. Ve spolupráci s Československým národním sdružením v Kanadě organizovalo sbírky ve prospěch čs. zahraničního vojska i vlády, větší počet členů Sokola vstoupil dobrovolně do kanadské armády a čs. zahraničního vojska.

V srpnu 1939 při budování Bat'ových závodů došlo k další přistěhovalecké vlně z domova, byla vybudována obec Batavia a v ní také založen Sokol. Velmi významný byl „Den spojených národů!“ v Batavě r. 1942, kde vystoupili úspěšně sokolové před osmi tisíci diváky, členy kanadské vlády, jednotkami kanadské armády, členy čs. Vojenské mise a zástupci spojeneckých armád – Francie, Norska a Polska. To vše sledoval tisk. V Batavě byla také ustanovena „Česká rota“ pluku kanadské armády. Byl navázán styk s jednotami v sousedních Spojených státech a kanadští sokolové se prvně zúčastnili sletu Americké obce sokolské roku 1941.

Po válce se značný počet sokolů vrátil domů do svobodné vlasti, takže krajanský živel v Kanadě ochaboval. Povzbuzením byl slet Americké obce sokolské v r. 1947, kterého se zúčastnili také cvičenci ČOS. Kromě reprezentantů, jako byl např. Alois Hudec, který svými výkony nadechl, to byli i řadoví členové Sokola, kteří se stali součástí čs. delegace. Osobně jsem znala dva z nich, byli prý nejmladšími členy výpravy. Byli to br. Jiří Slánský a Jiří Brunclík ze Semil. (Jirka Brunclík prožil koncentrační tábor a koncem války přežil pochod smrti. Při obnovení Sokola v r. 1990 se stal prvním starostou Sokola Liberec I.) Kanadští cvičenci se v roce 48 zúčastnili nácvičku na slavný XI. Všesokolský slet v Praze, bohužel, na protest proti událostem v Československu podobně jako Americká obec sokolská, nakonec svou účast odřekli.

Krajanskou činnost i sokolstvo v Kanadě značně posílil po roce 1948 příliv exulantů. V té době vznikaly další sokolské jednoty a v r. 1952 byl založen spolek sdružující všechny kanadské sokolské jednoty pod názvem „Kanadský Sokol“ a přihlásil se do ústřední organizace exilového a zahraničního sokolstva. Toto „Ústředí československého sokolstva v zahraničí“ se stalo dočasným zástupcem Československé obce sokolské.

Kanadský sokol byl později přejmenován na „Sokolskou župu Kanadskou“ a všechny kanadské jednoty byly spojeny v jeden svazek. To umožnilo spolkovou činnost ve větším rozsahu – společné závody, slety, účast na sletech.

I v Kanadě však docházelo k vnitřním problémům zaviněným nejednotností a nesvorností – dokonce došlo k rozdělení do dvou sokolských organizací. Takto to fungovalo 12 let, ale v r. 1966 došlo k sloučení obou organizací a od r. 1973 sokolské jednoty v Kanadě pokračují ve své činnosti jako „Sokolská župa kanadská“.

K rozšíření činnosti pak došlo po roce 1968 při další exilové vlně z Československa, kdy se sokolské jednoty objevují i na západě státu.

Sokol v Kanadě významně ovlivnil vývoj a rozvoj tělesné výchovy v Kanadě. Jeho členové se zúčastnili kanadských soutěží a závodů jako pořadatelé i závodníci a působili v různých čelných funkcích původně v tělocvičném odboru Kanadské amatérské unie a později, po jeho ustavení v Kanadském tělocvičném svazu.

Asi nejznámějším sokolským jménem v Kanadě je jméno Rudolfa Kočího – zakládajícího člena Sokola v Montrealu, který se r. 1935 stal mistrem provincie Quebec v náhradovém tělocviku a byl v té době nejlepším tělocvikářem v Kanadě. Byl také autorem příručky pro cvičitele tělocviku v kanadské Ymce a příručky pro tělesný výcvik policie města Toronto. Pozoruhodné byly také výsledky dalších sokolských sportovců ve volejbalu, stolním tenisu, vzpírání, bruslení a lyžování. Mezi nejúspěšnější sokolské sportovce patří např. sourozenci Otto a Marie Jelínkovi, mistři světa v krasobruslení v soutěži dvojic r. 1962. Mohli bychom jistě jmenovat další jména sokolských olympioniků a dalších významných sokolských sportovců, kteří reprezentovali Kanadu, ale to už přesahuje rozsah tohoto článku. Pokud má někdo skutečně zájem, přečtěte si knihu br. Jana Waldaufa „Malé dějiny velké myšlenky“, kterou je možno zakoupit v sokolské prodejně v TD.

Ještě je ovšem nutno připomenout vliv sokolské tělovýchovy na rozvoj Kanady a na její postavení v mezinárodním sportu. Sestra Sláva Cornová, bývalá náčelnice Sokola Toronto a místonáčelnice Ústředí československého Sokola v zahraničí byla postupně předsedkyní tělocvičného svazu Ontaria, předsedkyní Kanadské tělocvičné federace a nyní je místopředsedkyní Mezinárodního tělocvičného svazu se sídlem v Lausanne. Vliv Sokola se od konce padesátých let projevil také v kanadské armádě, kde major Jaroslav Kasanda, člen Sokola Toronto působil při výcviku armádních instruktorů tělesné výchovy, dokonce založil a redigoval i časopis věnovaný tělesné výchově a sportu. Nakonec byl jmenován dokonce velitelem ústřední školy kanadských branných sil pro výcvik instruktorů a důstojníků tělesné výchovy a rekreace. Jeho zásluhou se také od r. 1957 po několik let zúčastňovala družstvo kanadské armády tělocvičných závodů župy Kanadské.

To je sice minulost, ale ne tak dávná. Je až s podivem, jak mohla početně malá krajanská skupina ovlivňovat kanadskou skutečnost. Je to docela určitě důsledkem dobře propracovaného sokolského systému, který patří i dnes mezi ty nejmodernější a hlavně nejkvalitnější.

Po posledním obnovení Sokola v Československu, navazujeme na staré tradice a vzájemná spolupráce pokračuje. Z této doby mají naši cvičenci mnoho zkušeností a osobních přátelství se sestrami a bratry v Kanadě. Mnozí z nás se zúčastnili sletů kanadského Sokola i sokolských organizací v USA, naši krajané se zase pravidelně zúčastňují sletů všesokolských. To je tradice, kterou je nutno pěstovat i přes obrovskou vzdálenost, která nás dělí.

Když se delegace cvičenců ČOS v r. 1992 prvně zúčastnila sletu v Torontu, byl to pro nás všechny naprosto neopakovatelný zážitek. Při slavnostním zahajovacím nástupu a vztyčování vlajek jsme stáli pod kanadskou modrou oblohou a pálicím sluncem – všichni nastoupení cvičenci zpívali – jen československá výprava mlčela a plakala. Neuvěřitelné se totiž stalo skutkem – Sokol opět žil!

Vybráno ze stati br. J. Waldaufa v časopise Nový domov v r. 2011.
Dokončení příště.

Seřaďte dvojice – správné odpovědi!

1 – D, 2 – K, 3 – E, 4 – M, 5 – O, 6 – L, 7 – F, 8 – J, 9 – G, 10 – N,

11 – C, 12 – B, 13 – H, 14 – I, 15 – A

Hanba a hrůza 20. století – Osvětim.

27. ledna budeme vzpomínat na velmi významné datum v nedávných dějinách světa. V ten den byl totiž roku 1945 osvobozen koncentrační tábor Osvětim, největší továrna na smrt, kterou kdy lidstvo vytvořilo a protrpělo.

Dovedu pochopit, že se lidé pohádají a poperou – třeba s katastrofálními následky. Chápu, že ve válkách se bojuje – o moc a bohatství, ale také o svobodu a čest a že lidský život v nich jakoby ztrácel svou cenu. Dovedu pochopit, že když jde člověku o krk, brání se všemi dostupnými prostředky. Co však, stejně jako všichni slušní normální lidé, pochopit nedovedu a nechci, je snaha naprosto uvědoměle a chladnokrevně se zbavit domnělých nepřátel, lidí, které jsem nikdy neviděla, nic mi neudělali, žili si po svém a neohrožovali mne.

Právě tak nechápu, jak se – po zkušenostech z minulosti – ještě dnes najdou lidé, kteří popírají holocaust jako takový, navzdory tomu, že ještě žijí jeho pamětníci a že v Evropě jsou roztroušeny stavební „památky“, které v každém návštěvníkovi musí budit hrůzu a hnus!

Následující fakta jsou převzata z článku M. Moulise v časopisu Národní osvobození: *Koncentrační tábor Osvětim byl založen již v březnu 1949 a osvobozen 27. ledna 1943. Táborem prošlo 400 tisíc vězňů, z nichž 360 tisíc nepřežilo. První pokus hromadné vraždy plynem byl proveden 3. září 1941, tehdy bylo zahubeno 600 sovětských zajatců. Ze třech tisíc českých politických vězňů nepřežila polovina. Osvětim byla nejstrašnější nástroj holocaustu, celkově zde zahynulo 78 tisíc českých Židů. V Osvětimi se psala také sokolská historie. Začátkem roku 1942 sem bylo zavlečeno 695 členů Sokola, kteří byli přiděleni na nejtěžší práce. Dne 15. ledna odjelo do Osvětimi 123 činovníků Sokola, do dvou měsíců jich zemřelo 102. I když již bylo jasné, že Německo válku prohrává a prohraje, došlo 7. března k vyvraždění tzv. rodinného tábora českých židů z Terezína. Byla to největší hromadná vražda Čechů, mezi oběti bylo i několik stovek dětí. Konečné číslo obětí v tomto táboře je neuvěřitelné - 1 439 000 mužů, žen a dětí.*

Komentář k těmto faktům je asi zbytečný – a celá ta hrůza svévolně prováděná lidmi lidem neuvěřitelná! Přesto dnes často dochází k popírání a překrucování této ne tak dávno minulosti! Při tom nebezpečí stále hrozí – nebezpečí národní lhostejnosti, nevzdělanosti, manipulovatelnosti a nezájmu o věci veřejné.

Neberme to na lehkou váhu, orientujme se v dnešní skutečnosti a vyvozujme z ní pro sebe důsledky!

Jarina Žitná
Liberec I.

Nesmí tě uchvátit ani ten nejkrásnější chrám, byl-li vystavěn na kostech a strádání tisíců otroků, není náležitá žádná velikost, bylo-li jí dosaženo za cenu toho, že byli v jejím jménu zabíjeni lidé, že umírali hlady nebo ztratili svobodu!

Ivan Jefremov

„...s to je ta krásná země...”

Brno a jeho okolí

Město Brno je moravskou metropolí a druhým největším městem naší republiky s téměř 400.000 obyvateli. Vzniklo před osmi staletími jako kupecká osada na soutoku řeky Svatky a Svitavy. Do evropských dějin se zapsalo za třicetileté války, kdy jako jediné město ve střední Evropě odolalo obléhání švédskými vojsky. Historické centrum je městskou památkovou rezervací. Charakteristickou siluetu města tvoří dvě památky a to hrad Špilberk a katedrála Petra a Pavla na návrší Petrov. Špilberk, který vznikl jako královský hrad ve 13. století a později byl přestavěn na barokní pevnost je obklopen rozsáhlým parkem a skýtá krásné výhledy na město. Katedrála na Petrově byla přestavěna v gotickém slohu z původní románské baziliky.

Z dalších památek památkou uvádím kostel svatého Jakuba s věží vysokou 92 metrů., patřící k nejcennějším památkám pozdní gotiky v českých zemích, dále starobrněnský klášter, jehož opatem byl Johann Gregor Mendel, zakladatel genetiky. Nejstarší světskou stavbou je stará radnice ze 14. století s pověstmi opředenou křivou věžičkou nad portálem, brněnským drakem a kolem. Další zajímavou světskou stavbou je novorenesanční budova divadla, která jako první v Evropě byla osvětlena elektrickými žárovkami. Moderní tvář získalo Brno díky funkcionalistickým stavbám, z nichž nejvýznamnějšími jsou brněnské výstaviště z roku 1928 a vila Tugendhat, nejvýznamnější stavba Ludwiga Miese van der Rohe z roku 1929-1930 zapsaná na seznam světového dědictví UNESCO. V současné době je tento architektonický skvost v rekonstrukci. Další zajímavou stavbou, již zrekonstruovanou, je kulturní památka „Jurkovičova vila“, secesní dřevostavba navržená architektem Dušanem Jurkovičem, nalézající se v blízkosti Wilsonova lesa, rozsáhlého lesoparku. Rekonstrukce proběhly i ve středu města, kde jedna z centrálních ulic- ulice Joštova- se proměnila do podoby velkoměstského bulváru.

Brno je sídlem nejvyšších orgánů justice, universit, divadel a muzeí. Každoročně je v Brně pořádána řada akcí. Populární se již tradičně stalo „Brno uprostřed Evropy“ spojené s velkolepou mezinárodní přehlídkou ohňostrojů Ignis Brunensis a motocyklové závody Grand Prix.

Brno je nejen kulturním, vědeckým a společenským centrem, ale i výchozím bodem pro návštěvu krásné přírody a památek v okolí. Oblíbeným cílem je brněnská přehrada na řece Svatce, dosažitelná místní dopravou. Je obklopena lesy a skýtá možnost krásného koupání. Podél jejich břehů nebo lodní dopravou se můžeme dostat na gotický hrad Veveří, který se vypíná nad brněnskou přehradou v oblasti Podkomorských lesů spojených s Mrštíkovou „Pohádkou máje“. Na sever od Brna je chráněná oblast Moravského krasu. Krásná krajina kolem řeky Svitavy inspirovala S.K. Neumanna a je spojena i s Těsnohlídkovou „Liškou Bystroušskou“. V této oblasti je řada přístupných i ještě neprobádaných jeskyní, z nichž nejznámější jsou Punkevní jeskyně s propastí Macochou. Za prohlídku v této oblasti stojí i barokní kostel od G. Santiniho ve Křtinách. Krajině na jihu od Brna vévodí vápencové Pavlovské vrchy, které jsou přírodní rezervací stepní květeny a vypínají se nad Novomlýnskými nádržemi. V jejich okolí leží Věstonice, které prosluly nálezem věstonické Venuše. Za zmínku v této oblasti stojí i

jeden z nejkrásnějších zámeckých areálů Lednicko-valtický areál, od r.1996 památka UNESCO. Na východě můžeme navštívit zámek ve Slavkově a Bučovicích a „Mohylu míru“-památník bitvy tří císařů v roce 1805.

Každoročně se tu koná rekonstrukce této bitvy za účasti vojenských historických klubů z celé Evropy.

Brno a jeho okolí skýtá mnoho možností kulturního i turistického vyžití a tak nelze zakončit jinak, než - přijďte se přesvědčit.

Libuše Kišová
Sokol Brno

Zprávy.

Sokolská výstava v Šenově.

1.prosince 2011 otevřela Věrná garda místní sokolské jednoty společně s Knihovnou a Muzeem města Šenova výstavu připravenou při příležitosti dvou velkých událostí. 3.března 2012 totiž uplyne právě 100 let od založení Sokola Šenov a kromě toho v tomto roce společně oslavujeme 150 let sokolské činnosti, založení první sokolské jednoty Sokol Pražský dne 16. února 1862.

Výstava prací Jaroslava Vilíma, člena folklorní skupiny Vítkovičtí sokoli, byla zahájena slavnostní vernisáží. Součástí výstavy jsou také materiály ze sokolské historie. Můžete ji navštívit ve všední dny od 15. do 17. hodin, v neděli a ve svátky od 9. do 11. hodin. Potrvá do 6. ledna 2012.

Vernisáž byla za velkého zájmu širokého okolí také připomínkou 111. výročí narození šenovského rodáka – národního umělce akademického malíře Viléma Winche, který jako místostarosta T. J. Sokol Šenov byl společně s odborným učitelem a starostou jednoty Vilémem Maňovským před sedmdesáti lety zatčen gestapem v protisokolské akci. Zároveň byli zatčeni ještě vzdělavatel, učitel Karel Gaura a další učitel Kornelius Kupidlovský. Ten byl jako důstojník ČSA oblastním velitelem Slezského protipolského odboje (po záboru Beckovskými fašisty v září 1938) , místním velitelem byl K. Gaura. Šenovem procházela nová hraniční linie a v odboji byla zapojena téměř celá sokolská jednota. Heslo, které má dnes na svých autech policie „Pomáhat a chránit“ vytýčil právě Kornelius Kupidlovský.

Po okupaci hitlerovci přešel odboj do Obrany národa a šenovští sokolové převáděli přes hranici nejen důstojníky, ale i další občany – mezi nimi i arm. generála Ludvíka Svobodu.

Po zatčení byli oba velitelé odsouzeni k trestu smrti, který jim byl později změněn na doživotí. Byli odvezeni do Osvětimi, kde byl již 6. února 1942 Vilém Maňovský utýrán. Zbylí dva přežili.

Výstava je vzpomínkou na všechny, kteří aktivně odporovali zlu, bojovali za svobodu, které se však už nedočkali.

Standa Hruška
Sokol Šenov

Masarykovy vatry – obnovená tradice

Letos v září jsem při návštěvě svého rodiště, Šumvaldu u Uničova, byla přítomna působivé akci. V sobotu 22.9. 2011 se od 18. hod. uskutečnil lampiónový průvod obcí zakončený přesně ve 20.00 hod. (19. 00 středoevropského času) zapálením Masarykovy vatry. Tímto se naše obec již počtvrté přidala k těm, kdo na výzvu lánského Sboru dobrovolných hasičů tuto tradici obnovili v r. 2001.

Na počátku stálo rozhodnutí lánského sboru zapálit vatru na počest 85. narozenin Tomáše Garrigua Masaryka v březnu 1935. Již toho roku předcházela zapálení vatry v Lánech lampiónový průvod, signálem k zapálení byl zvuk trubky. Dle zápisu v lánské kronice se tehdy zúčastnilo na 600 občanů. Nápad se ujal.

Po skonu prezidenta se vatra začala zapalovat nejen v den jeho narození 7. března, ale i v den úmrtí 14. září. V důsledku válečných událostí a poté po únoru 1948 již nebylo možné v úspěšně se rozvíjející tradici pokračovat.

Až roku 2001 Muzeum T.G.M v Rakovníku navrhlo vrátit se k této formě vzpomínky na zakladatele Československé republiky. Pořádáním a přípravou vatry je pověřena pobočka – Muzeum T. G. Masaryka v Lánech. V celé řadě míst České republiky koordinovaně, ve stejný den a úderem 19. hod. středoevropského času (20 hod. letního) zapalují dobrovolné hasičské sbory za účasti dalších složek, včetně Sokolů, Masarykovu vatru.

V Šumvaldě se průvodu s lampiony a dění kolem vatry zúčastnily hlavně celé rodiny s malými dětmi, pro které, jak jsem mohla pozorovat, byl večer mimořádným zážitkem. Mládež trávila čas kolem ohně do pozdních nočních hodin.

Věřím, že prožitek spojený se jménem mimořádné osobnosti novodobých českých dějin nejen obohatil jejich citový život, ale jednou ovlivní i jejich občanské postoje.

Jaroslava Čajová
Sokol Vršovice

Festival svobody proti totalitě

Konal se pod názvem „Moje dvacáté století“ v brněnské kavárně Trojka ve dnech 26. IX. – 22. XI. 2011.

Měl za úkol zprostředkovat životní osudy pamětníků dvou totalitních ideologií současné mladé generaci a přispět tak k poznání a porozumění moderních dějin a orientovat se v přítomnosti.

Hlavním tématem byla svoboda, což se odráželo ve všech festivalových programech.

Nedílnou součástí festivalu bylo 5 koncertů, 3 divadelní inscenace, 4 výstavy a 6 vzdělávacích pořadů pro žáky ZŠ a studenty škol středních. Tématem těchto vzdělávacích pořadů byl romsky a židovský holocaust, bitva o Anglii, komunismus. Tyto programy se uplatnily v sedmi školách a zúčastnilo se jich 332 žáků a studentů.

Festival organizovali studenti ve spolupráci s nadací Člověk v tísni, muzeem romské kultury, vzdělávacím a kulturním centrem Židovského muzea a Ymkou.

Na finančním zabezpečení se podílela také sokolská jednota Brno I., jejímž členem je také vůdčí osobnost celé akce, bratr Michal Doležal.

Byly to akce mladých pro mladé – kombinace osudů pamětníků s kulturně zábavným a vzdělávacím pořadem - a jakou takovou je nutno ji vysoko ocenit.

Vybráno ze zprávy závěrečného hodnocení celé akce.

Pamětní mince a známka

Česká národní banka rozhodla o vydání pamětní dvousetkorunové stříbrné mince ke 150. výročí založení Sokola. Bylo to zveřejněno v časopise Sokol, kromě toho všechny potřebné informace obdržely župy. Emise mince bude vydána v kvalitě proof v ceně 600 Kč a v běžné kvalitě v ceně 500 Kč za kus.

Od 23. února 2012 bude mince v prodeji u prodejců, jejichž seznam najdete na www.sokol.eu. Informace o prodejních místech mohou poskytnout také župy. Do konce ledna je možno mince telefonicky objednat na telefonu 224 413 038 u pí. Horové – Ročákové v prodejně České mincovny v budově ČNB Na příkopě 28, Praha 1.

Při příležitosti 150. výročí Sokola a XV. Vsesokolského sletu se tentokrát dočkáme i příležitostné poštovní známky. Ta bude vydána v památný den ustavující schůze Sokola dne 16. února 2012. Nominální hodnota známky je 14 Kč, obálka prvního dne 21 Kč a nálepní list 12 Kč, včetně otisku razítka a s uvedením jmen autorů známky. Nákup bude možný i v sokolské prodejně TD.

Kromě těchto dvou naprosto výjimečných cenin a budoucích památek, je třeba připomenout, že také existují i tzv. jubilejní členské známky v ceně 50 Kč, které se vylepují do členského průkazu a jsou „dobrovolně povinné“ pro všechny sokoly, kterým na Sokole záleží a jsou si vědomi toho, že to je jejich příspěvek k financování sletu. Podotýkám, že se to týká i těch, kteří na sletu cvičit nebudou, tzn. i sportovců.

Nezapomeňte, prosím, o všech těchto možnostech informovat svoje členstvo – všechno totiž závisí na naší dobré vůli a lásce k Sokolu!

Jarina Žitná

Přerovský Sokolík

Jeho vydávání bylo obnoveno po roční přestávce. Po grafické i obsahové stránce vypadá velmi dobře! I když se zabývá především událostmi a akcemi v místní župě, je dobré si ho prohlédnout a přečíst. Čtenář totiž získá přehled o tom, jak pracuje jiná sokolská župa a získá různé nápady – protože víc hlav víc vymyslí.

Takže v prvním čísle obnoveného časopisu se dočtete o událostech v ČOS (rezignace br. Bernarda a zvolení nové starostky, sestry Hany Moučkové) a dále o událostech v místní župě. Tentokrát o návštěvě br. Přídala v Přerově, akcích ke 140. výročí založení Sokola Přerov, přehlídce sokolských souborů, ukázkové hodině v Sokole Přerov a historii této jednoty, jsou uvedeny informace o zahájení cvičení a nácviku na slet, zahájení výstavy ke slavnému výročí, loutkovém souboru Kašpárek a také o stoletém výročí sestry Ludmily Chytilové.

Informace o časopisu najdete na mailové adrese sokol.prerov@volny.cz, nebo na internetu <http://sokolprerov.blog.cz>

Myslím, že se všichni čtenáři připojí k upřímnému blahopřání sestře Chytilové – přejeme hodně zdraví, štěstí a spokojenosti v osobním životě a hodně radosti z pokračování sokolské práce a úspěchů XV. Vsesokolského sletu. (Župu prosíme o vyřízení!!)

Jarina Žitná

20. října 2011 - Čeljabinsk

Za přítomnosti oficiálních státních činitelů byl slavnostně odhalen pomník československým vojákům – legionářům, kteří si svou statečností a přesvědčením vybojovali úctu celého světa. V první světové válce naši legionáři bojovali po boku Ruska proti Němcům. Po revoluci v říjnu 1917, kdy se ruská fronta nadobro zhroutila a Rusové uzavřeli separátní mír, nezbývalo naší armádě nic jiného, než se na vlastní pěst dostat z Ruska. Původně na francouzskou frontu, po skončení války domů. Cesta to však byla daleká – šlo to jediné přes oceán a k tomu bylo nutno se probít. Několik desítek tisíc Čechoslováků, z nutnosti bojujících proti Rudé armádě, ovládlo obrovské území kolem Transsibiřské magistrály od Povolží až do Irkutska a později do Vladivostoku.

Bolševici se snažili naše vojáky odzbrojit, což legionáři odmítali. K prvnímu většímu střetnutí došlo právě u Čeljabinsku. Při odhalení pomníku promluvil náměstek ministra obrany Michal Hrbata: *„Cesta do Vladivostoku byla rozhodnutím mužů spojených ideálem svobody a budoucí demokratické české státnosti. Byl to jeden ze základních kamenů pevné vůle, na nichž byla později vybudována Československá republika“.*

Český velvyslanec v Rusku Petr Kolář prohlásil: *„Je to naše společná historie. Lidé, kteří se nesnaží poznat pravdu o svých dějinách, nejsou svobodní, národy, které si nevážejí svých hrdinů, nejsou sebevědomé. Jsem rád, že Češi jsou už svobodný národ a že máme i tady v Rusku řadu podporovatelů, kteří chápou roli československých legionářů v ruských dějinách!“*

Čeljabinský vicegubernátor Sergej Kamykov připomněl, že první pomník padlým legionářům, kteří vzali historii do svých rukou, postavili ze svých peněz místní občané, ten byl však za komunistického režimu zničen.

Přítomný první místopředseda Československé obce legionářské, Jindřich Sitta zdůraznil, že legionáři rozhodně neměli v úmyslu zaplést se do občanské války, jenže – pokud se chtěli dostat domů, nezbylo jim nic jiného, než se dva roky probíjet těžkou cestou po magistrále k moři ! *„Pak přišel čas, kdy se hrdinům z legií stavěly pomníky a památníky, aby se o několik let později zase bořily, aby bylo zapomenuto, co legionáři pro svou vlast vykonali. Jsem rád, že tu dnes památník znovu stojí a naši dědové a pradědové mohou klidně spát v ruské zemi.“*

Převzato a upraveno z časopisu
Národní osvobození z 9. listopadu 2011.

TGM:

„Být samostatný, být samosprávný a soběstačný, to právě znamená nežádat od druhého, aby ti dával, co můžeš dělat pro sebe sám. Není jen žebrota podomní, je i žebrota mravní. Já vždycky chtěl, aby byl každý sám sobě pánem. To platí politicky, sociálně i mravně. Být si pánem, to zahrnuje svobodu i kázeň!“

Tibetské přísloví:

„Když není jednota uvnitř, nemůže se dosáhnout ničeho ani navenek!“

Závěrečné slovo

Za šest týdnů – 16. února to bude přesně 150 let od doby, kdy se v Praze sešli čeští vlastenci v čele s dr. Miroslavem Tyršem a založili první tělocvičnou organizaci na našem území – původním jménem Tělocvičná jednota pražská, později Sokol. Shodou okolností je to dnes jedna z nejstarších žijících tělocvičných organizací ve světě.

Doba, kdy nový tělocvičný spolek vznikl se vyznačovala probuzením národního cítění, zájmem o český jazyk a českou historii, vznikala celá řada nových vlasteneckých organizací, chystalo se otevření Národního divadla.

Ukázalo se, že nápad využít přirozené lidské touhy po pohybu a založit tedy organizaci tělocvičnou, byl přímo geniální. Ve skutečnosti se Sokol měl stát – a stal se – organizací výchovnou, kde se, po řeckém vzoru, vychovávalo nejen tělo, ale i duch člověka. Kázeň, vzájemná solidarita, bratrství, demokracie - to vše byly devizy, které nová organizace přinášela a ukázalo se, že právě spojení výchovy těla i ducha jsou nosné a potřebné v každém období národního života.

Sokol hrál význačnou roli v národním životě ještě za Rakousko – Uherska, byl rozhodujícím činitelem při vytváření legií, které dokazovaly světu, že naše země oprávněně žádají vlastní, samostatný stát, v době první republiky vzrostl v nejpočetnější organizaci na našem území, která sdružovala občany různého politického a náboženského přesvědčení i vzdělání a sociálního postavení. V boji za svobodu a demokracii v druhé světové válce i po ní dokázal představovat morální autoritu, která přinášela svému přesvědčení dobrovolně oběti – i ty nevyšší a nejtěžší.

150 výročí činnosti nemůžeme oslavit ničím lépe, než uspořádáním XV. Vsesokolského sletu. Je před námi hodně práce. Slety nejsou cílem sokolského úsilí, ale ukázkou výsledku naší práce za šestileté období. Měly by prezentovat to nejlepší, čeho jsme na poli tělovýchovném schopni. Tzn. krásné skladby - pohybově i choreograficky a bezchybný, přesný nácvik, eleganci a zdánlivou lehkost a vyjádření vnitřního prožitku cvičenců. Jedině tak je totiž možno zaujmout i obecenstvo. V minulosti to tak vždy bylo – teď je na nás udržet standart.

O významu vsesokolských sletů přednášel Jan Masaryk na cvičitelské škole v lednu 1948. Vyjadřoval se k nim jako člen Sokola i jako ministr zahraničních věcí. Text této přednášky vyšel téhož roku v nakladatelství Československé obce sokolské.

Takže dovolte citace:

„První prezident republiky Československé (TGM) řekl u příležitosti VII. Vsesokolského sletu v roce 1920: „Sokolstvo vykonalo kus práce národní a politické. Pokračuje v tom, co započalo dávno před válkou a čím se projevilo za ní. Každý nový slet zdá se mi být krásným programem pro mír!“Tato charakteristika zůstane zajisté nezměněna i po této světové válce. Slety jsou opravdu jedny z nejkrásnějších oslav míru – míru v národech Československa, míru v celém světě. V červnových a červencových dnech oživnou ulice Prahy jásotem sokolským. V úžasném rozměru a tempu ožijí pražské tělocvičny, bazény, hřiště, ale i koncertní síně a divadla, neboť slet bude podnikem nejen tělocvičným, ale dotýkajícím se všech oborů umění.“

„Naše národy jsou sice malé, ale v tělovýchově jsou mocností. Všeobecná organizace sokolské výchovy a její šestileté vyúčtování, kterým jsou vsesokolské slety, patří dosud ke zjevům na celém světě jedinečným. Držíme-li tento rekord co do mohutnosti a kvality organizace, je s tím spojen pro nás i velký závazek. Neboť ten, kdo je prvním, stává se mimoděk vzorem ostatním.“

„Slet je událostí nejen tělovýchovnou, ale i hospodářskou a státně – politickou. Sletem ukážeme cizině, jaké jsou naše národy, jaký je náš stát. V památníku sedmého sletu r. 1920 se vyjádřil jeden z významných hostů, londýnský starosta Wakefield: „Ačkoliv jsem dvakrát objel zeměkouli, nenašel jsem nic tak krásného, impozantního a vlasteneckého jako dnes v Praze!“

„Náš slet musí především ukázat světu, že jsme národem mravním a že naše sokolské úsilí o tělesnou zdatnost je vlastně základnou pro zdatnost mravní. Neboť to, co je mravné, je spravedlivé a jenom věc spravedlivá přechází i nejtěžší doby!“

Přečkali jsme doby těžké a přetěžké – naše věc byla a je spravedlivá. V současnosti se však obávám, že slovům Jana Masaryka zůstáváme hodně dlužni! Často se vymlouváme sami před sebou na neutěšenou politickou situaci doma i ve světě, na úpadek veškerých morálních hodnot – máme pravdu, ale neomlouvá nás to!! Stavíme kolem sebe pomyslné hráze, abychom se nemuseli příliš angažovat a riskovat! Jenže tak to nefunguje a fungovat nemůže. Náhodně jsem si právě teď vzpomněla na slova Karla Čapka: „Co je nutné, je dobré. Ohrozí-li někdo to, cos uctíval a hodnotil, braň to stejně vášnivě, jak silně jsi o to usiloval!“

Vstupujeme do sletového roku s mottem: „150 let v pohybu!“ Je to hezký slogan, pravdivý - stejně jako třeba „Pohyb je život!“ Smůla však je, že nevystihuje tak docela to, co Sokol v minulosti pro lid této země vykonal – a co ještě vykonal může a má!! 150 let je dlouhá doba života několika generací, které do sokolské práce investovaly práci, úsilí, snahu a lásku! Takže by snad mělo spíš platit:

150 let práce pro národ!

Jarina Žitná

